

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 610/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **mesta Trnava**, Hlavná 1, Trnava, IČO 00 313 114, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Zámožíkom, PhD., Hlavná 31, Trnava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 59/2022 z 30. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol stranou v konaní vedenom Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 39 C 39/2018 v procesnom postavení žalovaného, proti ktorému sa žalobkyňa – ██████████ domáhala zaplatenia sumy 32 036 851 eur. Okresný súd uznesením č. k. 39 C 39/2018 z 8. januára 2019 konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby (výrok I), sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II) a zároveň rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobkyni (výrok III). Okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ (žalovaný) zavinil podanie vzájomnej žaloby žalobkyňou a zastavenie tohto konania (konanie vedené pod sp. zn. 39 C 39/2018) tým, že podal žalobu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 39 C 30/2017

o určenie vlastníckeho práva, pričom v prípade žalobkyne išlo len o reakciu na správanie žalovaného. Bez žaloby podanej vo veci sp. zn. 39 C 30/2017 by nedošlo k podaniu vzájomnej žaloby žalobkyňou, o ktorej bolo konanie vylúčené na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 39 C 39/2018, preto je namieste, aby trovy znášal sťažovateľ (žalovaný), ktorý navyše v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 39 C 30/2017 nebol úspešný.

3. Na odvolanie bolo uznesenie súdu prvej inštancie uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 31 Cob 56/2019 z 26. mája 2020 (ďalej len „uznesenie z 26. mája 2020“) zmenené vo výroku II tak, že sťažovateľovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v podstatnom uviedol nesprávnosť posúdenia veci okresným súdom, keďže v konaní nebolo preukázané, že späťvzatie predmetnej žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním sťažovateľa (žalovaného), ktorý sa mal zachovať v zmysle žalobného návrhu, keďže nedošlo zo strany žalovaného k úhrade žalovanej sumy ani k uzavretiu mimosúdnej dohody o urovnaní žalobkyňou uplatňovaného nároku. Tvrdenie žalobkyne, že išlo o reakciu na správanie sťažovateľa, ktorý podal žalobu o určenie vlastníckeho práva, je pre posúdenie zavinenia zastavenia konania irelevantné. Nie je preto splnená podmienka podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) na to, aby zastavenie konania mohlo byť pripísané správaniu sťažovateľa. Späťvzatím žaloby žalobkyňa zaviniła zastavenie konania, a preto je povinná nahradiť sťažovateľovi trovy konania.

4. Krajský súd k tvrdeniu žalobkyne o nevyhnutnosti aplikácie § 257 CSP, podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať, akcentoval, že skutočnosti uvádzané žalobkyňou (žalobkyňa tvrdila, že žalobu o zaplatenie stanovenej sumy podala len z dôvodu ochrany práv na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože ak by súd v inom konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 30/2017 posúdil v rámci predbežnej otázky kúpnu zmluvu ako neplatnú, potom by sťažovateľ bol povinný zaplatiť žalobkyni sumu 32 036 851 eur, pričom podaním žaloby sa chcela vyhnúť premlčaniu) nemožno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, keďže tvrdenia žalobkyne ostali len v hypotetickej rovine. Zdôraznil, že vo veci žaloby žalobkyne nedošlo k hmotnoprávnemu posúdeniu uplatneného nároku na zaplatenie sumy 32 036 851 eur v zmysle, či je dôvodný, či nie je premlčaný alebo či nejde o predčasne podanú žalobu.

5. Proti uzneseniu krajského súdu z 26. mája 2020 podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom namietala výlučne vadu zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu nedostatočnosti odôvodnenia, arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti. V konkrétnostiach namietla, že povinnosťou krajského súdu bolo v prípade späťvzatia vzájomnej žaloby vysporiadať sa s osobitnými okolnosťami veci vo vzťahu k tomu, ktorá strana zaviniła zastavenie konania, prípadne vo vzťahu k tomu, či existencia vzájomnej žaloby pri absencii osobitnej právnej úpravy nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa na nepriznanie nároku na náhradu trov konania žiadnej strane.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil uznesenie krajského súdu z 26. mája 2020 a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie na podklade záveru o prípustnosti a dôvodnosti namietanej vady zmätočnosti z dôvodu, že krajský súd sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nevysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre prípadnú aplikáciu § 257 CSP.

7. Najvyšší súd vo vzťahu k námietke zavinenia strany v konaní (§ 256 ods. 1 CSP) uviedol, že zavinenie treba posudzovať výlučne z procesného a objektívneho hľadiska s ohľadom na to, čo

žalobca požadoval, a na skutočnosť, pre ktorú žalobu zobral späť, pričom arbitrárnosť vo vzťahu k aplikácii § 256 ods. 1 CSP nebola zistená. Pričítanie zavinenia na zastavení konania sťažovateľovi, keď žaloba bola vzatá späť z dôvodu, že žalovaný nárok ani nevznikol, by nezodpovedalo § 256 ods. 1 CSP.

8. Najvyšší súd však konštatoval, že žalobkyňa nedostala odpoveď na všetky otázky podstatné pre aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd sa obmedzil pri posúdení toho, či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa na posúdenie pomerov strán, ako aj toho, či súd v konaní dospel do štádia hmotnoprávneho posúdenia uplatneného nároku a aký postoj zaujal sťažovateľ. Predmetom posudzovania podmienok podľa § 257 CSP však môžu byť aj okolnosti, ktoré sporovú stranu viedli k podaniu žaloby, okolnosti súvisiaceho súdneho konania a prípadné odstránenie neprimeranej tvrdosti ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, a tým dosiahnutie spravodlivého usporiadania vzťahov medzi sporovými stranami. Najvyšší súd odkázal na závery obsiahnuté vo svojom rozsudku sp. zn. MCdo 14/99.

9. Odôvodnenie krajského súdu založené na premise, že pre posúdenie okolností podania žaloby a sporu so súvisiacim konaním a jeho procesným následkom je potrebné hmotnoprávne prejednanie žaloby, považoval najvyšší súd za nelogické a opomínajúce odpovede na podstatnú argumentáciu žalobkyne. Za nepodstatné pre moderačné oprávnenie súdu označil to, či žaloba žalobkyne bola skutočne podaná dôvodne, keďže k späťvzatiu žaloby došlo pred prvým pojednávaním a vôbec pred doručením žaloby sťažovateľovi na vyjadrenie. Za podstatné označil okrem iných okolností začatia súdneho konania a následne dôvody, pre ktoré prišlo k späťvzatiu žaloby a ktoré po komplexnom posúdení procesnej situácie môžu byť dôvodmi hodnými osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

10. Odvolací súd neprihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa nemala inú možnosť ochrany svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pre prípad, že by bol sťažovateľ úspešný v konaní o určenie vlastníckeho práva, pričom návrhom na prerušenie konania sa snažila minimalizovať trovy konania, a rovnako neprihliadol ani na súvis tohto konania s konaním o určenie vlastníckeho práva, ktoré sa skončilo procesným neúspechom sťažovateľa (v danom konaní v procesnom postavení žalobcu). Odvolací súd mal prihliadnúť aj na výsledok súvisiaceho súdneho konania a v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov zvážiť aj celkový dôsledok priznania nároku na náhradu trov konania žalovanému proti žalobkyni v tomto konaní v korelácii s neúspechom žalovaného v konaní o určenie vlastníckeho práva a tam priznaným nárokom na náhradu trov konania žalobkyni vystupujúcej v procesnom postavení žalovanej. V súlade so spravodlivým usporiadaním vzťahov a s požiadavkou nemechanického aplikovania predpisov o náhrade trov konania nie je, ak odvolací súd nezohľadní skutočnosť, že žalobkyňa je v tomto konaní zaviazaná na náhradu trov konania žalovanému, pričom v prvotnom konaní (o určenie vlastníckeho práva), ktoré žalobkyňu viedlo k podaniu vzájomnej žaloby, bola úspešná a bol jej priznaný nárok na náhradu trov konania proti žalovanému. Možným dôsledkom postupu odvolacieho súdu je, že v tomto konaní žalovanému priznaná náhrada trov konania môže byť vo vyčíslení vyššia ako náhrada trov konania priznaná žalobkyni proti žalovanému v konaní o určenie vlastníckeho práva. Z dôvodu rozumnej obrany svojho práva (snaha o včasné uplatnenie práva na súde pred jeho premlčaním) za súčasnej snahy minimalizovať trovy konania vzniknuté v tomto konaní (návrh žalobkyne na prerušenie konania) i napriek procesnému úspechu v konaní o určenie vlastníckeho práva by tak žalobkyňa bola sankcionovaná náhradou trov konania v tomto konaní.

II. Argumentácia sťažovateľa

11. Sťažovateľ argumentuje, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práv nepredložením veci veľkému senátu a nedostatočným odôvodnením súdneho rozhodnutia.

12. K zásahu do právnej istoty sťažovateľa došlo z dôvodu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Podľa sťažovateľa posúdenie vzťahu medzi žalobou o určenie vlastníckeho práva a žalobou o zaplatenie sumy 32 036 851 eur si nevyhnutne vyžaduje posúdiť dôvodnosť vzájomnej žaloby o zaplatenie stanovenej sumy. Ak vzájomná žaloba nie je dôvodná, potom ani nemôže existovať vzťah medzi ňou a žalobou o určenie vlastníckeho práva a nie je daný dôvod hodný osobitného zreteľa. Doterajšia prax najvyššieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 12/2008, 7 M Cdo 4/2010, 7 M Cdo 1/2014) týkajúca sa náhrady trov konania v prípade zastavenia konania je jednoznačná, keďže vychádza z § 256 ods. 1 CSP (Ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.), pričom zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu rovnako vyplýva, že súd má preskúmať pohnútku, ktorá viedla k podaniu žaloby, čo je v rozpore s ustálenou judikatúrou. Ak najvyšší súd chcel v danej veci rozhodnúť, nemohol tak urobiť v klasickom senáte, ale mal povinnosť predložiť vec veľkému senátu na rozhodnutie.

13. K porušeniu práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia došlo z dôvodu svojvoľnosti a zjavnej nespravodlivosti napadnutého uznesenia. Podľa sťažovateľa sa rozhodnutie odvolacieho súdu dostatočne, zrozumiteľne a určito zaoberalo dôvodom hodným osobitného zreteľa, pričom odôvodnenie tohto rozhodnutia dáva dostatočné odpovede na všetky podstatné otázky. Podľa sťažovateľa sa dovolací súd nezaobrá argumentmi sťažovateľa, ktoré sú obsahom jeho vyjadrenia k dovolaniu, pričom následne cituje body 14 až 19 svojho vyjadrenia a uzatvára, že dovolací súd svoje závery založil výlučne na tvrdeniach žalobkyne.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie z dôvodov uvedených v časti II tohto uznesenia.

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zistoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. V úvodnej časti tohto rozhodnutia v kontexte preskúmvanej ústavnosti kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej je predpokladom na záver o porušení označených práv len také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci

samej, resp. ktorého nápravu nemožno dosiahnuť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v príslušných procesných kódexoch (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, IV. ÚS 273/2021). Nosná argumentácia sťažovateľa, ktorou tento brojí proti kasačnému rozhodnutiu najvyššieho súdu, sa zameriava na námietku nepredloženia veci veľkému senátu z dôvodu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe, ako aj námietku nedostatočnosti odôvodnenia časti kasačného rozhodnutia, ktorým najvyšší súd dospel k záveru o prípustnosti a dôvodnosti namietanej vady zmätočnosti pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Uvedená argumentácia sťažovateľa je spôsobilá výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do postavenia sťažovateľa, keďže sa vzťahuje výlučne na ústavnoprávne požiadavky postupu dovolacieho súdu pri predkladaní veci veľkému senátu, ako aj odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu, a teda argumentácia sa týka výlučne ústavnosti dovolacieho konania, resp. dovolacieho rozhodnutia (nie otázky vecného posúdenia nároku na náhradu trov konania) a nemôže byť uplatnená neskôr v následnom konaní. Nesprávny procesný postup dovolacieho súdu pri (ne)uplatnení postupu podľa § 48 ods. 1 CSP (predloženie veci veľkému senátu) majúci charakter arbitrárnosti môže pritom v kontexte všeobecne ponímanej spravodlivosti v konaní ako celku znamenať aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (m. m. II. ÚS 332/2018), rovnako nedostatočné odôvodnenie kasačného dovolacieho rozhodnutia môže znamenať aj porušenie práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie. Kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu je preto s prihliadnutím na nosnú argumentáciu sťažovateľa spôsobilé byť predmetom ústavného prieskumu.

17. V súvislosti s predmetom ústavného prieskumu, ktorým je rozhodnutie vydané v rámci dovolacieho konania ústavný súd akcentuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (IV. ÚS 198/2020). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z toho pohľadu, či závery v ňom uvedené zodpovedajú požiadavkám obsiahnutým v práve na spravodlivé súdne konanie, a teda či sú ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 197/2021).

III.1. K námietke nepredloženia veci veľkému senátu z dôvodu odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe:

18. Pre posúdenie opodstatnenosti argumentácie sťažovateľa je podstatná skutočnosť, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo vyhovené dovolaniu žalobkyne proti rozhodnutiu krajského súdu podanému podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd dospel k záveru o porušení práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia, ktoré sa nevysporiadava so všetkými okolnosťami podstatnými pre aplikáciu § 257 CSP, predovšetkým okolnosťami, ktoré sporovú stranu viedli k podaniu žaloby, okolnosťami súvisiaceho súdneho konania a prípadným odstránením neprimeranej tvrdosti ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania. Najvyšší súd sa tak v napadnutom uznesení nevyjadroval k právnomu posúdeniu veci, čo mu v rámci preskúmania dovolania podaného podľa § 420 písm. f) CSP v zásade ani neprináleží.

19. Ústavný súd už konštatoval absenciu zákonného zakotvenia subjektívneho práva účastníka v dovolacom konaní na rozhodnutie prijaté veľkým senátom. Zároveň však dodal, že pri splnení konkrétnych podmienok [vysoká miera určitosti objektívne stanoviť, že určitý právny názor je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu (i), právny názor sa bezprostredne týka právnej pozície sporovej strany (ii) a o veci má rozhodnúť súd odlišne obsadený – veľký senát (iii)] má dovolateľ na základe § 48 ods. 1 CSP subjektívne právo na rozhodnutie veľkým senátom. Pod objektivitou má ústavný súd na mysli to, že v množine rozhodnutí najvyššieho súdu je možné pomerne spoľahlivo určiť, či bolo v minulosti prijaté odlišné rozhodnutie. Diskrécia trojčlenného senátu je v tomto smere limitovaná (m. m. III. ÚS 46/2020).

20. Z už uvedeného vyplýva, že subjektívne právo na rozhodnutie veľkým senátom si nevyhnutne vyžaduje splnenie prvej a zásadnej požiadavky, ktorou je v konkrétnych okolnostiach veci odklon právneho názoru prezentovaného v napadnutom uznesení najvyššieho súdu od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu. Táto zásadná požiadavka nemôže byť v konkrétnych okolnostiach veci naplnená už len z dôvodu, že najvyšší súd vyhovel dovolaniu v časti namietanej vady zmätočnosti atakujúcej kvalitu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, a nie prípadnému nesprávnemu právnemu posúdeniu, v ktorom by prezentoval záväzný právny názor na prejednávajúcu vec.

21. Navyše ani izolované preskúmanie argumentácie sťažovateľa, ktorej podstatou je tvrdenie, že pri zastavení konania je nevyhnutné vychádzať z § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého zavinenie sa posudzuje len z procesného hľadiska (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 12/2008, 7 M Cdo 4/2010 a 7 M Cdo 1/2014), nedovoľuje prijať záver o jej relevantnosti. V rámci vady zmätočnosti sa najvyšší súd zaoberal nedostatočnosťou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v kontexte aplikácie § 257 CSP (výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa), ktorý predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Uvedené znamená, že súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, t. j. nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 940 – 941.). Aj z uvedeného dôvodu je už na prvý pohľad samotná argumentácia sťažovateľa týkajúca sa výlučne aplikácie a interpretácie § 256 ods. 1 CSP (zodpovednosti za zavinenie) nespôsobilá viesť k záveru o porušení práva na spravodlivé súdne konanie, keďže je bez zjavného súvisu s aplikáciou § 257 CSP (výnimka zo zásady zodpovednosti za zavinenie), ktorej sa najvyšší súd v rámci vady zmätočnosti venoval.

22. Už len nad rámec tejto časti odôvodnenia ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní preskúmateľnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v kontexte aplikácie a interpretácie § 256 ods. 1 CSP najvyšší súd vychádzal zo sťažovateľom poukazovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, podľa ktorej sa pri zastavení konania podľa § 256 ods. 1 CSP zavinenie posudzuje z procesného hľadiska (k tomu pozri bod 7 tohto uznesenia). V tejto časti preto najvyšší súd nevidel prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

III.2. K námietke nedostatočného odôvodnenia:

23. Už bolo zvýraznené, že aj kasačné súdne rozhodnutie je spôsobilé byť predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu, pretože niet pochyb, že i rozhodnutie, ktorým sa konanie vo veci samej právoplatne nekončí, musí spĺňať požiadavky plynúce z viacerých čiastkových aspektov základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie, v tejto súvislosti predovšetkým musí dosahovať takú kvalitu odôvodnenia, aká naň z čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 6 ods. 1 dohovoru plynie (m. m. III. ÚS 46/2013).

24. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa týkajúcim sa kvality odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997, III. ÚS 95/2020).

25. Prihliadajúc na relevantné časti napadnutého uznesenia citované v časti I tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia spĺňa požiadavky na kvalitu odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a z práva na spravodlivé súdne konanie. Najvyšší súd v podstatných častiach odôvodnenia s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu poukázal na to, že pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať aj na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde, a ich postoj v konaní, pričom ústavne akceptovateľným spôsobom vyargumentoval, prečo nie sú dôvody uvádzané v rozhodnutí odvolacieho súdu v tomto smere dostatočné (bod 10 tohto uznesenia). Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takej aplikácie a výkladu príslušnej zákonnej právnej úpravy obsiahnutej v Civilnom sporovom poriadku, ktorými by poprel ich účel a význam. K námietke sťažovateľa, podľa ktorej sa najvyšší súd nevysporiadal s argumentmi, ktoré sú obsahom jeho vyjadrenia k dovolaniu, ústavný súd akcentuje, ako to už bolo zvýraznené, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Keďže napadnuté uznesenie najvyššieho súdu dostatočne objasňuje právny základ kasačného rozhodnutia, ústavný súd konštatuje, že ho nemožno označiť za arbitrárne, zjavne nelogické či ústavne neudržateľné.

26. Navyše ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu žiadnym spôsobom neprejudikuje záver vecného prejednávania priznania nároku na náhradu trov konania, ktoré bude po vrátení veci krajskému súdu opätovne posudzované z pohľadu aplikácie § 257 CSP.

27. Čiastkové závery ústavného súdu o nedôvodnosti námietok sťažovateľa viedli ústavný súd k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu